

Renata Kecmaniuk
Uniwersytet Śląski

Pozew jako gatunek tekstu urzędowego – założenia wstępne

Przedmiot badań

W opracowaniu podjęta zostaje próba wyodrębnienia cech gatunkowych pozwu¹, który zaliczany jest do tekstów urzędowych. Posiada więc, podobnie jak podanie, określoną formę i strukturę, ale jednocześnie wykazuje duże zróżnicowanie stylistyczne w części zwanej uzasadnieniem. W tym zakresie najbardziej przejawia się też indywidualizm językowy autora, zasługujący na oddzielne badania.

W przedmiotowej literaturze lingwistów polskich nie były jeszcze prowadzone badania genologiczne poświęcone pozwom, rozumianym jako pisma wszczynające proces sądowy i zawierające uzasadnienie. W nurcie językoznawstwa historycznego powstały nieliczne jednak opracowania: *Język prawny I Rzeczypospolitej w „Zbiorze praw sądowych” Andrzeja Zamoyskiego* autorstwa Ireny Szczepankowskiej² i *Tekst pozwu sądowego w polskiej kodyfikacji prawa magdeburskiego z XVI wieku* analizowany przez Józefa Kościa³.

Irena Szczepankowska podkreśla, że „w znaczeniu terminu uwidacznia się regularna polisemia wynikająca ze styczności sensów – czynnościowego: *wezwanie pozwanego do sądu na wniosek powoda* i podmiotowego: *dokument zawierający wezwanie do stawienia*

¹ Opracowanie dotyczy pozwów rozwodowych i separacyjnych; ilekroć w opracowaniu używam słowa pozew, mam na myśli oba.

² I. Szczepankowska, *Język prawny I Rzeczypospolitej w „Zbiorze praw sądowych” Andrzeja Zamoyskiego. Cz. I. Pojęcia prawne*, Białystok 2004.

³ J. Kość, *Tekst pozwu sądowego w polskiej kodyfikacji prawa magdeburskiego z XVI wieku*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza” 2015, t. 22, nr 1.

się w sądzie⁷⁴. W tej ostatniej definicji pozew zwany był też przez osiemnastowiecznych prawodawców listownym pozwem, listem pozewnym czy obwieszczalnym listem i łączył się z szeregiem czasowników: *X pisze pozew, X sprawia pozew, sąd wydaje pozwy* (woźnemu w celu doręczenia pozwanemu). Wnikliwa analiza języka prawnego I Rzeczypospolitej, dokonana przez Szczepankowską, dowiodła, że w pozwie przedstawiano nie tylko meritum sprawy: *rzecz w pozwie opisana, pozew zawiera co, lecz także roszczenie skierowane do określonego adresata: pozew dany o*.

Opracowanie *Tekst pozwu sądowego w polskiej kodyfikacji prawa magdeburgskiego z XVI wieku* to precyzyjna analiza lingwistyczna pozwu, która pozwala wydzielić w piśmie 13 elementów składających się na ramę tekstową gatunku. Szczegółowość faktograficzna sprawia, że pozew nie jest tylko zwykłym komunikatem, ale urasta do rangi dokumentu urzędowego wysokiej ważności, podnoszonej dodatkowo odciskiem pieczęci. Konsekwencja strukturalna, pragmatyka przytoczonego dokumentu i jego aspekt poznawczy przesądzą o zaliczeniu tekstu do gatunków urzędowych.

Zaprezentowany przez badaczy rys historyczny pozwala zatem rozumieć pozew trojako:

- czynność wezwania,
- dokument wzywający,
- pismo skierowane do sądu przez powoda, wszczynające proces cywilny w stosunku do pozwanego.

Współczesne definicje słownikowe pozwu ograniczają się jednak do dwóch jego znaczeń. *Uniwersalny słownik języka polskiego* pod red. Stanisława Dubisza⁵ definiuje pozew w sensie prawnym i historycznym:

1. *praw.* „pismo zawierające powództwo, wszczynające w stosunku do pozwanego proces cywilny” (pozew rozwodowy, pozew o obrazę, pozew wierzyciela przeciwko dłużnikowi, wnieść pozew do sądu);
2. *hist.* „akt sądowy wzywający pozwanego na rozprawę sądową”.

Warto nadmienić, że w pierwszym, kluczowym dla moich dociekań pojęciu poszukiwania zaprowadziły mnie do językoznawstwa rosyjskiego, gdzie próby opisu pozwu zostały podjęte przez Olgę Pawłownę Sołogub. *Исковое⁶ заявление о расторжении брака⁷* (pozew rozwodowy) jest zamieszczony w artykule jako przykład tekstu urzędowego. Autorka zaobserwowała, że cechuje się on co prawda tendencją do oficjalności, która jednak słabnie w momencie opisywania rzeczywistości własnymi słowami.

Podejmując się analizy tekstu, należy uwzględnić osiągnięcia genologów polskich. Zgodnie z założeniami badawczymi Marii Wojtak⁸ analiza taka powinna być dokonana w czterech aspektach: strukturalnym, pragmatycznym, stylistycznym i kognitywnym.

⁴ I. Szczepankowska, *Język prawny...*, dz. cyt., s. 218.

⁵ J. Dubisz J., *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003, s. 499.

⁶ Иск (z j. ros.) – powództwo, skarga powodowa.

⁷ O. Sologub, *Osobennosti proâvleniâ tendencii oficializacii v razliĉnyh tipah delovyh tekstov (na materiale obrašenij v oficial'nyje instancii)*, „Vestnik Ćelâbinskogo Gosudarstvennogo Universiteta”, Ćelâbinsk 2008, s. 126–136.

⁸ M. Wojtak, *Pragmatyczne aspekty analiz stylistycznych tekstów użytkowych*, [w:] B. Witosz (red.), *Stylistyka a pragmatyka*, Katowice 2001, s. 39.

Aspekt strukturalny pozwu

W myśl przepisów *Kodeksu postępowania cywilnego*⁹ pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, na które składa się pięć elementów:

1. Oznaczenie sądu, imię i nazwisko stron.
2. Oznaczenie rodzaju pisma.
3. Osnowa wniosku oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności.
4. Podpis strony.
5. Wymienienie załączników.

Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno zawierać też adresy stron i ich numery PESEL. Nadto pozew powinien zawierać: dokładnie określone żądanie i przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających to żądanie. W tym miejscu muszą podkreślić, że na przestrzeni ostatnich lat obserwuję ewolucję w zakresie obowiązkowych elementów pozwu: od stycznia 2016 roku należy uwzględnić informację, czy strony podjęły próbę mediacji, i podać przyczyny jej ewentualnego niepodjęcia. Podobnie podawanie numeru PESEL stało się obowiązkowe od lipca 2013 roku¹⁰. W związku z ciągłym usprawnianiem kodeksów i usprawnianiem pracy sądów można się spodziewać w przyszłości kolejnych zmian.

Tekst pozwu ma sformalizowany układ graficzny, który przedstawiony jest poniżej.

Układ graficzny pozwu wymaga podania w prawym górnym rogu nazwy miejscowości, w której został sporządzony, a także realnej daty. Poniżej następuje wskazanie sądu właściwego dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwy cywilne rozpatrywane są przez wydziały cywilne, których w danym sądzie może być więcej niż jeden, pożądane jest zatem dookreślenie w liczbie porządkowej, do którego konkretnie wydziału sprawę się kieruje. Ponadto charakter wnoszonej sprawy wymaga od nadawcy posiadania wiedzy co do rejonizacji sądów, a także ich instancyjności. Z niepisanego założenia wynika więc, że nadawca pisma procesowego musi być osobą minimalnie wyedukowaną w zakresie sprawności pisania i czytania i zorientowaną w strukturze sądownictwa. Braki wiedzy w tym zakresie zdecydowanie mogą wydłużyć postępowanie sądowe. W interesie wnioskodawcy jest zatem należyte zebranie i przekazanie wymaganych informacji.

Funkcjonujący w polskim prawodawstwie *Kodeks postępowania cywilnego* określa, jakie obowiązkowe komponenty winno zawierać pismo procesowe, nie precyzuje natomiast ich usytuowania w kompozycji przestrzennej tekstu. Przykładowe wzory pozwów zawarte są w opracowaniach prawniczych, np. autorstwa Krystyny Gromek¹¹.

⁹ *Kodeks cywilny. Kodeks postępowania cywilnego. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Koszty sądowe cywilne oraz inne akty prawne*, Warszawa 2016.

¹⁰ Na mocy Ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, w art. 126a § 2 otrzymuje brzmienie: „§ 2. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu oraz: 2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną...”.

¹¹ K. Gromek, *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach rodzinnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2015, s. 363.

Miejsce i data:	Białe Lasy, dnia 13 sierpnia 2014 roku
Adresat:	Sąd Okręgowy w Warszawie Al. Solidarności 127 00-898 Warszawa XXV Wydział Cywilny
Powód:	Piotr Nowak ¹² PESEL: 09876543211 zam. w Białolasach, ul. Ciernista 33 99-100 Białolasy
Pozwana:	Anna Nowak PESEL: 09886565432 zam. w Białolasach, ul. Ciernista 33 99-100 Białolasy

POZEW O ROZWÓD

Wnoszę o:

- 1.....
- 2.....
- 3.....

(w punktach tzw. żądanie pozwu)

UZASADNIENIE

.....

.....

.....

(pod pozwem podpis odręczny)

Rysunek 1. Schemat pozwu (wzór własny)

Aspekt pragmatyczny pozwu

Pragmatyka pozwu została scharakteryzowana przez Marię Wojtak jako uwikłania komunikacyjne, na które głównie składają się: obraz nadawcy i odbiorcy oraz cel komu-

¹² Wzór pozwu oraz dane osobowe stron procesu zostały spreparowane dla potrzeb niniejszej pracy.

nikacyjny¹³. Pozew, w swym założeniu funkcjonalnym, zbliżony jest do podania, któremu to gatunkowi poświęcono liczne publikacje, jednak choćby już w strukturze obserwuje się między nimi różnice, np. elementy faktograficzne rozszerzone o szczegółowe dane osoby pozwanej. Pozywanie utożsamiane jest też z czynnością skarżenia. Według definicji Ireny Szczepankowskiej „czasownik *skarżyć* jako *verbum dicendi* informuje o językowej czynności nadawcy (X-a), który dokonuje negatywnej oceny zachowania innego podmiotu osobowego (Y-a) z intencją takiego oddziaływania na odbiorcę informacji (sąd – Z), by ten zgodził się z oceną”. Celem wniesionego do sądu pozwu jest zatem przedstawienie swoich racji i przekonanie odbiorcy o ich słuszności, a także „uzyskanie przez X-a nakazanego przez sąd zadośćuczynienia za krzywdę ze strony Y-a¹⁴”.

W pozwach obligatoryjne jest zastosowanie czasownika performatywnego *wnoszę*, po którym następuje sprecyzowanie tzw. żądania pozwu, czyli określenie, czego domaga się strona powodowa, np. „Wnoszę o rozwiązanie przez rozwód bez orzekania o winie małżeństwa powoda z pozwaną”.

Relacje nadawczo-odbiorcze w pozwach stanowią interesujący obiekt badań. Podobnie jak w podaniu nadawca pełni rolę podrzędną w stosunku do instytucjonalnego odbiorcy, gdyż to od jego decyzji zależy finał sprawy. Jednak składając pozew, ma świadomość, że przygotowana przez niego kopia dokumentu trafi do strony przeciwnej sporu, stąd spoczywa na nim podwójny ciężar adekwatnego doboru słów.

Warto jednak w tym momencie zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku pozwu odbiorców pisma jest dwóch:

- sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania,
- strona pozwana.

Oba podmioty otrzymują jednakowe dokumenty w różnym jednak odstępie czasowym.

Odbiorca pierwszy, czyli sąd, niezwłocznie dokonuje przekazania kopii stronie przeciwnej, nie modyfikując treści dokumentu. Zapoznaje się z żądaniami i oczekuje odpowiedzi strony pozwanej, która żądanie może uznać, może je też zmodyfikować lub nie zgodzić się z nim w całości. Na nadawcy spoczywa zatem duży ciężar, gdyż jednym pismem musi przekonać do swej racji obu odbiorców. Właśnie w uzasadnieniu najbardziej przejawia się indywidualizm nadawcy i jego siła i jednocześnie siła jego słów. Przedstawiona w uzasadnieniu argumentacja ma przemówić do obu adresatów w sposób pożądaný, stąd sposób sformułowania pisma inicjującego przekłada się na dalszą korespondencję, a nawet tok sprawy i zależny jest od kompetencji językowej i prawnej nadawcy.

Istotną rolę w procesie nadawczo-odbiorczym pełni w imieniu sądu przydzielony do sprawy sędzia. Można tu postawić pytanie, czy sędzia jest jedynym odbiorcą, czy też jest jedynie odbiorcą pośredniczącym w sprawie sądowej? Niewątpliwie pozycja sędziego, osoby bardzo wykształconej i piastującej wysokie stanowisko w hierarchii społecznej stoi w sprzeczności z nadaniem mu funkcji pośrednika, jednak należy tu podkreślić, że wszelka korespondencja w sprawie jest przekazywana drogą zarządzeń sędziego obu

¹³ M. Wojtak, *Wzorce gatunkowe wypowiedzi a realizacje tekstowe*, [w:] D. Ostaszewska (red.), *Gatunki mowy i ich ewolucja. T. 2. Tekst a gatunek*, Katowice 2004, s. 29.

¹⁴ I. Szczepankowska, *Język prawny...*, dz. cyt., s. 213.

stronom. Swoista rola sędziego-mediatora stoi również w zgodzie z popularyzowanymi w sądownictwie praktykami polubownego rozwiązywania sporów, stąd przypisanie funkcji pośrednika w liniowym układzie komunikacyjnym uznaję za poprawne. Korespondencja między stronami, np. odpowiedź na pozew, nie jest wysyłana przez pozwanego na adres strony powodowej, lecz do sądu, który jeden egzemplarz odpowiedzi załącza do akt, a drugi przekazuje drogą pocztową stronie przeciwnej, ograniczając swą rolę początkowo do tej czynności mechanicznej. Ponadto należy mieć na uwadze, że bez udziału stron sędzia nie może prowadzić sprawy.

Charakteryzując relacje nadawczo-odbiorcze w pozwach, należy podkreślić, że w imieniu stron zawsze mogą występować pełnomocnicy. Pismo inicjalne, jak i odpowiedź nie muszą być jedynie tworem formalnego wnioskodawcy, ale bywają często tworzone i składane przez zawodowego adwokata. Zmienia to układ komunikacyjny poprzez jego wydłużenie, stawiając na obu końcach właściwe strony procesu. Potencjalnie wzrasta moc perswazyjna składanych pism. Proporcjonalnie zmniejsza się też indywidualizm nadawczy jednostki, ustępując miejsca sprawdzonym w praktyce sformułowaniom.

Aspekt poznawczy pozwu

Pozew, mimo że napisany przez jedną osobę, nie dotyczy tylko tej jednej osoby, gdyż druga strona musi być w nim uwzględniona od pierwszych słów. W konsekwencji ma to wpływ na dalszą zawartość tekstu: świadomość, że pozwany zaznajomi się wnikliwie z każdym przyjętym przez papier słowem, rozsądkowo nakazuje autorowi przemyśleć treść i uszczegółowić lub zubożyć opis w zależności od potencjalnych działań przeciwnika.

Punkt widzenia stron postępowania bywa mocno zsubiektywizowany. Ten sam problem bywa opisywany w odmienny sposób, z większym lub mniejszym uszczegółowieniem, co jest elementem strategii nadawczej. Zgodnie z założeniami Danuty Ostaszewskiej „twórca tekstu musi prognozować udział odbiorcy w swoim komunikacie”¹⁵. Odbiorca, czyli sędzia prowadzący sprawę, poznaje zatem świat, w którym żyją obie strony postępowania, ale pokazany z perspektywy przeciwników procesu. Ze względu na toczący się najczęściej pomiędzy stronami spór argumentacja w uzasadnieniu ma na celu przekonanie sędziego-mediatora do swoich racji. Obserwuje się to już na etapie tzw. żądania pozwu, w którym strona inicjująca wypunktowuje swoje oczekiwania względem strony pozwanej, do których spełnienia ma przyczynić się wysoki sąd.

Uzasadnienie pozwu składa się głównie z opisów zdarzeń i relacji międzyludzkich, przedstawianych zasadniczo w porządku chronologicznym, począwszy od prawnego nawiązania relacji, aż po dzień nastania przełomowego zdarzenia czy konfliktu. Problematyka opisana w pozwach może dotyczyć każdej dziedziny życia, przy czym w pozwach rozwodowych jest to szeroko rozumiane życie rodzinne, na które składają się nie tylko kontakty wzajemne małżonków, ale również ich relacje z własnymi dziećmi.

¹⁵ D. Ostaszewska, *Relacje nadawczo-odbiorcze w tekście naukowym (perspektywa historyczna)*, [w:] B. Witosz (red.), *Stylistyka a pragmatyka*, Katowice 2001, s. 192.

Przestrzeń przedstawiona w pozwie nie jest ograniczona zaciszem domowym i może obejmować dowolne miejsce poza nim. Stąd opisy mogą dotyczyć m.in. miejsca pracy, miejsca pobierania nauki, wypoczynku, rozrywki i sfery seksualnej. Podobnie nakreślenie ram czasowych opisywanych zdarzeń jest indywidualną sprawą autora i opowiadanie może obejmować kilka lub kilkanaście lat czy miesięcy.

Aspekt stylistyczny pozwu

Przynależność pozwu do stylu urzędowego, który „charakteryzuje znaczny udział szablonu językowego i gotowych formuł nacechowanych oficjalnością”¹⁶, uwidacznia się w pozwie głównie w jego pierwszej części, czyli faktografii i żądaniach, które z kolei są sztywno podporządkowane wymogom pisma procesowego i mieszczą się najczęściej na połowie strony maszynopisu. Uzasadnienie natomiast pozwala autorowi na indywidualne wyrażenie swej oceny, co może zawierać się nawet na kilkunastu stronach. W literaturze przedmiotowej brak ścisłych wskazówek co do jego objętości, podkreśla się natomiast, że ma być czytelne (dopuszczalna jest forma odręczna) i zwarte. Zwięzłość bywa jednak interpretowana indywidualnie. Półstronicowe i zwarte subiektywnie, ale za to pomijające istotne fakty uzasadnienie nie oddaje pełnego obrazu rzeczywistości. Z kolei rozwlekły, wielowątkowy opis zdarzeń zmusza odbiorcę do czasochłonnego odszukiwania istotnych szczegółów.

W komunikacji urzędowej, zarówno urzędu z obywatelem, jak i obywatela z urzędem, obserwuje się dystans pomiędzy jej uczestnikami, który wynika z oficjalności sytuacji. Ujawnia się to już w formach adresatywnych (*Szanowna Pani, Szanowni Państwo*) oraz choćby formułach końcowych (*Z poważaniem, Z wyrazami szacunku*¹⁷). W pismach wnoszonych do sądów nie stosuje się takich sformułowań ani innych form powitania, pożegnania. Korespondencja sądowa jest pozbawiona podobnych zwrotów, co przydaje jej jeszcze większego dystansu. Konsekwentnie perswazyjność przejawiająca się w celowości stosowania zwrotów grzecznościowych, mających za zadanie pozyskać większą przychylność adresata w komunikacji sądowej jest nieobecna. Surowa forma dokumentu, jakim jest pozw, pozwala, a nawet nakazuje pominąć wszelkie utarte podaniowe uprzejmości. *Uprzejmie proszę* czy też *Zwracam się z uprzejmą prośbą*, czy końcowe: *Proszę o przychylne rozpatrzenie mojej prośby* nie są stosowane w pozwach.

Niewątpliwie styl pozwu jest zależny od poziomu kompetencji językowej jego twórcy. Należy w tym miejscu podkreślić, że istnieje jednocześnie rozbieżność pomiędzy pozwem stworzonym bezpośrednio przez stronę powodową, a tym złożonym przez pełnomocnika. Mimo dostępnych w przestrzeni Internetu wzorów pozwów, chętnie używanych przez strony, w większości tekstów zaobserwować można jednak cechy

¹⁶ R. Piętkowa, *Gatunki stylu urzędowego – wzorce i realizacja*, [w:] D. Ostaszewska (red.), *Gatunki mowy i ich ewolucja. T. 1. Mowy piękno wielorakie*, Katowice 2000, s. 29.

¹⁷ E. Malinowska, *Współczesny list urzędowy*, [w:] M.T. Lizisowa (red.), *Język w urzędach i sądach*, Kraków 2006, s. 11.

twórczości indywidualnej: rodzaj użytej czcionki, jej wielkość, użycie kursywy, wyróżnienia, akapity lub ich brak.

Najbardziej obszerną część pozwu stanowią opisy zdarzeń, nierzadko drobiazgowo, które są kluczowe dla toczącej się sprawy. Tutaj obserwuje się dużą indywidualność pisarską stron, głównie w zakresie opowiadania o swoich emocjach. Do tekstu bywają wplatane wulgaryzmy mające podkreślić dramatyzm doświadczeń. Interesujące jest natomiast, że to samo zdarzenie może być przedstawione przez drugą stronę procesu w zupełnie odmienny sposób, na zasadzie słowa przeciwko słowu. Stąd odpowiedź na pozew bywa przystąpieniem do walki na teksty z zastosowaniem różnorodnych narzędzi stylistycznych. I tutaj zaczyna zanikać oficjalność stylu, a w jej miejsce wkraczają ekspresywy, wyrażające stany psychiczne nadawcy.

Rozwój kultury prawnej obywateli i szeroki dostęp do instytucji wymiaru sprawiedliwości powodują, że pozew staje się pismem używanym powszechnie i ma już swój utrwalony wzorzec gatunkowy. Unikalność pozwu zawiera się w jego na poły oficjalności i nieoficjalności, co jest związane z brakiem szczegółowych wytycznych w zakresie jego uzasadniania. Różnorodność stylistyczna, dowolność chronologiczna, wybór sposobu narracji to cechy, które czynią go gatunkiem unikalnym i zasługującym na dalsze badania.

Bibliografia

Dubisz J. (red.), *Uniwersalny słownik języka polskiego*, Warszawa 2003.

Gromek K., *Pisma procesowe i orzeczenia sądowe w sprawach rodzinnych z objaśnieniami i płytą CD*, Warszawa 2015.

Kodeks cywilny. Kodeks postępowania cywilnego. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Koszty sądowe cywilne oraz inne akty prawne, Warszawa 2016.

Kość J., *Tekst pozwu sądowego w polskiej kodyfikacji prawa magdeburgskiego z XVI wieku*, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza” 2015, t. 22, nr 1.

Malinowska E., *Współczesny list urzędowy*, [w:] M.T. Lizisowa (red.), *Język w urzędach i sądach*, Kraków 2006.

Ostaszewska D., *Relacje nadawczo-odbiorcze w tekście naukowym (perspektywa historyczna)*, [w:] B. Witosz (red.), *Stylistyka a pragmatyka*, Katowice 2001.

Piętkowa R., *Gatunki stylu urzędowego – wzorce i realizacja*, [w:] D. Ostaszewska (red.), *Gatunki mowy i ich ewolucja. T. 1. Mowy piękno wielorakie*, Katowice 2000.

Sologub O.P., *Osobiennosti proâvleniâ tendencii oficializacii v različnyh tipah delovyh tekstov (na materiale obrašenij v oficial'nyje instancii)*, „Vestnik Čelâbinskogo Gosudarstvennogo Universiteta”, Čelâbinsk 2008.

Szczepankowska I., *Język prawny I Rzeczypospolitej w „Zbiorze praw sądowych” Andrzeja Zamoyskiego. Cz. I. Pojęcia prawne*, Białystok 2004.

Ustawa z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. 2013, poz. 654.

Wojtak M., *Pragmatyczne aspekty analiz stylistycznych tekstów użytkowych*, [w:] B. Witosz (red.), *Stylistyka a pragmatyka*, Katowice 2001.

Wojtak M., *Wzorce gatunkowe wypowiedzi a realizacje tekstowe*, [w:] D. Ostaszewska (red.), *Gatunki mowy i ich ewolucja. T. 2. Tekst a gatunek*, Katowice 2004.

Abstract

Claim as a genre of official text – preliminary assumptions

The work attempts to characterize the claim in terms of structural, pragmatic, cognitive and stylistic aspects. The writ, undoubtedly classified as an official species, shows features of application and is subject to a formal structure. Its occurrence is limited only to judicial institutions. The crude form of this species rejects the generally accepted use in courtesy requests. However, in its most important part – the justification – the claim turns out to be a highly individualized creature, depending on the linguistic and legal competence of the author. In this regard, the author himself determines his style, which depends on his living situation and accompanying emotions.

Keywords: claim, genre, style, text, sender, recipient